

Petauer - Kaurig

Črni krič pri Hrastovcu

Kraumberger Janko

Črni križ pri Hrastovcu.

(zgodovinsko drama v petih dejanjih)

Roman napisal Dr. Osvolt Hauuny 1928.

Dramatiziral Devour Petencič 1932.

Tranbergerzinč

Nastopajo:

Margareta Herberstein, graščkinja z grada Krostovca,
Fridrik njen sin.

Jurij Stubeberg, grof z Tuberge,

Helena, njegova žena,

Žofija, njena hči

Grenek, kronni sodnik in oskrbnik na Krostovcu,

Korenus, župnik v Sv. Lenartu,

Agata Nürnberger, hči

Stefano Nürnberger, lastnik gradu Straleke,

Peruhard, troški sodnik,

Katarina Nürnberger, žena cerkvenega klyučarja,

Solomon Šef, vodja škaklčev,

Stefan Putan, vikar

Lovo, lovec,

Tona, starejša žena pri škaklčih

Mariša

Nauka, mlado dekle,

Fant iz Porčič,

Paukrac, strešnik na Hrastovcu,

Blaž, hlapec,

Klara, dekle,

Prisedniki,

Haller, krovnik,

Sel,

Le: podložniki (kot pevec, priče, mušica pri
obgledjanju in skakanju)

Pravberger Jindřich

Prvo dějství

Dvoriště: Loba v gradu Hrestovcu.

Osoby: Klara, Margareta, Blaž, Pankrác, Zofija, Helena,
Jurij Stubenberg, Frederik, Morenus, Fremok.

Čas: Popolední; proti konci večer.

Margareta (přeglédaje pohistvo; hodi od predneta
do predneta; při písání nízí se ustavi; v poz-
dražením hlasem:!) Klara! Přitáhí se, nemerice
grda!

Klara (přihit.): Koj se šelijo milostljiva?

Margareta: Kako si obrisala proh? (Kojě s prestou)

Klara (hit. po cevoj, přide ni brisě)

Margareta (hit. k oknu, pogleda čes na dvoriščě)

" : Blaž! Letnuh črui!

Blaž (se oglaš; odpodaj, zopano): Koj je milostljiva?

Margareta: Boš šel brě pospravjat po dvorišču?!

Pankrác (ratrovi)

Margareta (nerozna) Koj Bog, že prihajejo. (čes

okno): Halo! Pankrac! Kdo ji?

Pankrac: Kocija se bliža. Je se savila na groščurko cesto.

Margareta (stopi pred ogledalo ni si popravila lase, groven se jesi): Po so stešni ljudje. Pa nerodna Klara, ta levi Bloš. Povedela sem jim, da pri-
de danes tako visok, odlični obisk. (Klari): Beši zdej ni glej, da bo v kuhinji vse pripravljeno.

Klara: (se globoko pokloni): Milostljiva, stbela bnu.

Margareta: (čez okno): Bloš, pusti zdej! Plać ti bnu smirala.

Pankrac: (patribi v drugo)

Margareta (diha teko ni se skuša umiriti; sede v naslonjáč — od snuaj: Koraki)

Pankrac: (odpre vrata): Naj izvolijo, visoka gospoda!

Jurij Stubenbery, gospa Helena ni hčerka Žofija (vstopijo ni se bližajo groščinji s globokimi pokloni)

Margareta (se sluzpne vsradosčne): Poobite mi.

něno pozdravěni! Věseli me, že ste nypolnili
se davno davno besedo, da nas obiščete.

Stubenberg: O milostljiva gospa baroninja, v čast je
bilo namo prijetno vabilo. (poljubi Margareti roko)

Helena in Margareta (se poljubita)

Zofija (hote poljubiti roko Margareti, a ji ta umakne)

Pavlec (ki je ostal pri vratih, pomaga gostom
pri sločenju)

Margareta (ponuja sedež): Izvolite sedeti!

Stezneca (vstopita; prineseta butelke in keli-
hoste čoš.)

Margareta: (čiči; potem dvigne čoš; trčijo): Bog vas
širi grof s Furberga! Helena in Zofika pozdravljaj.
(sede; stesni kome) Lahko odideta.

Vsi: (so se trenuk v zadregi).

Stubenberg: Čudni časi so danes. Upori so na
dnevnom redu. Kako je pri vas, milostljiva?

Margareta: No, jaz se nimam ravno vsroka to-
šiti, o. sander čutim tudi jaz, kako so se

časi spremeni. Ste se sploh o skakalcih?

Helena: O tistih čudo-delučkih?

Margareta: Ja, da, o čudo-delučkih, ali boljše: sleparjih. Trden Katolikar se pač ne more uveriti se nje.

Stubenbergy: (samozgodovito): Ne, nikakor ne! Mi moramo nastopiti proti temu ljudskemu sava-jalcem, ker so pomocniški krive vere, ki se siri.

Margareta: Po krivdi nekaterih gospodov. Ni čudno, če neko ljudstvo odpada, ko vidi, da delajo enako tudi tisti, o katerih mislijo, da imajo več pameti kot sami. Na tak način lahko vžigata vera in spopovauje do oblasti. Ne smemo se pouditi.

Stubenbergy: Prav pravito, milostljiva! Jas mislim, da se moramo mi drugi, ki smo se na trdnih temeljih prave vere, močno držati skupaj, da bomo kot protestantovski zalogi.

Margareta: Čisto vašega mnenja sem. Ravno zato sem vas povabila domov sem, da se domenuo

glede svete med — Zofika! (prisrčeno mešus):
— saj ga boš vzela, kaj ne? — med teboj ni
mojini sinovi Frederikom.

Zofija: (prisrčeno): Kislottjiva!

Helena (nervozno): No, Zofika, torej zdej! Saj po-
znan te-le-pa gospoda Frederika? Volkuj se! No
se ne boj! —

Zofija: (sramljivo): Helena! Ti me izdajš —

Stubenberg: (poučno) Krasno si se izvala, Zofija!

Helena: No, Zofika, torej ti ujeta gospod Frederik.

Zofija: Helena, vendar —

Korporeta: No se ne popraviš Zofika! Leno vsi
prav razumeli. — Gospod Stubenberg, kako bruto predi!?

Stubenberg: (spokorno): Vaša voja naj odloča! Tudi
glede dote se uklonim vašim sehterom.

Korporeta: (s protestom) Gospod prof! Radi dote se
vendar ne bomo spili. Saj vidimo kmetje, ki
jim je samo za denar!

Stubenberg: (z opravičevalnim poklonom): Kislottjiva,

upau, da mi odpustite.

Margareta (se dvigne, prime Kozarec): Odpustam,
(tiho): Žofka, še danes bomo bili zelo, (tiho)
lej si vesela?

Žofja: Da, vesela sem, milostljiva!

bol sunoj (je zatrebil rog)

Krištof: Kaj je to?

Margareta: Mislim, da prihaja moj sin Friderik!

Pauline (vstopi): Milostljiva, sporočam, da se je
gospod grof Friderik vrnil.

Margareta (se je otesla): Kaj praviš jo.

Pauline: (odvleče)

Helene (vstopi): Glej, da se boš dobro postavila!

Margareta (se preseđa, nervozna je)

Vi (nerodno žmuri)

Friderik (ustopi naplo; ko zagleda poste, obstoji
presenečen, nič besede ne more reči v pozdrav;
gleda pred se)

Margareta: (gre k njemu): Goste smo dobili, moj

drugi sin, prav ljube goste iz Turberga. Stopi
velikder bližje:

Fridrik (se vznemirja, stopi k Heleni, ji poljubi roko,
pozdravi Stubenberga in se lahko prikloni njej
hčerki, ki se je vznemirila. — potem odide na svoj mest).

Margareta: (nevoljna): No razumem tvoje ravnanje,
moj sin.

Fridrik (gleda neloj trepetljiv prosič v mater,
a ker se nje obraz ne izpremeni, sede v
kot na stol, oči pa ne premakne od matere).

Stubenberg: (priznava): No, gospod grof, zdaj ste tako
zaničljivi? Gotovo so nadzorniki storili
kaj napak. Ste mi hudi je večer križ.

Fridrik: (hladno) Nič takega.

Margareta: (z mehkejšim glasom): Moj sin Fridrik!
V veliko veselje nam vsem je prišel tako
moj očinega soseda posebej, ker je prišel tako
nepričakovano. (Pogleda sina z lahkim nasmehom)

Fridrik (se grevko nasmehe).

Margareta (Hübneru): Korate ži oprostite mojemu
sinu. Delo ni nadzorovano za večkrat razbu-
rita, ~~podložniki~~ je velik kriz, ker naježap,
kjer le morejo.

Hübner: V tem vam poplačuna pritrdim
(Poplača Fiderika)

Margareta: Zato pa smotem za potrebno, moj
sin, da se oženiš, da ti bo mlada proščekinja
pomagala lažiti težave.

Hübnerovi (se oglašujejo)

Zofija: (proseče poplača Fiderika)

Margareta (oglašuje): Moj sin, dragi sin, da sem
imela vedno tvojo nečak pred očmi, zato sem tudi
sedaj mislila, nato - : oženiti se moroš.

Zofija (oglašuje): Oprostite me za trenutek. Ljudi
mam nekaj naročiti.

Margareta: (sin, vožna) Mislim, da si upam,
kaj pomeni, to obisk. Tudi, bolj primerne
neveste ni pa te, kakor je Zofija Hübnerova.

Friderik (se dvigne s sedga): Kati, zakaj mi sklate to? Ljubo nevesto sem si že izbral. Mucius mi je, da moram to povedati vpravo dostih gostov, a siliti me, da povem vse.

Margareta: Lini, ali je to mogoče, da se vedno misliš na ovo — beračico? —

Friderik: (mukno): Ne žalite moje neveste, Agata iz Strobla je najvzornejša dekle in njo hočem poročiti, druge nobene. (Iz druge sobe se sliši bolesten krik.)

Helene: (se dvigne in odpre vrata v drugo sobo; zopetda Jožijo, ki leži nezavestno na tleh, krikuje in škoci v njej.)

Vsi razen Friderika: (se dvignejo naglo in hitro proti drugi sobi.)

Margareta: (sika): Tu rodilo svojo sestro!

Friderik (predi sobo; žalostno): Jaz nisem kriv, zakaj sklate proti moji volji in brez moje sedivosti.

Margareta (z mojim žalostjo, ki razodeva omenjeno
jezo): hudo si ravnal moje srce, sin, ker si se
odločil proti moji volji. ~~Čisto~~ resni, da ne
smem poročiti one ženske nikdar, dokler
sem jaz tukaj.

Friderik: (jemo): tvoji častni besedi hočem
v kratkem uveriti. One mora postati
moja žena, da dokazem, kako obsojam
vseko prisiljeno stvar.

Margareta: Gori oni nevrologi! Močnejši
se nad njo!

Friderik: (jo obsodi): Močnejši se, a potem
vem, da niste moja mati.

Margareta: Hui! Tvoja mater hočeš zoreči zaradi
tebe (zamišljivo) - novorojene ženske?!

Friderik: Ti nimate srca za sina, žrtvo
ste storil predhodkov, a jaz se jih ne obdržim,
jaz sem in storim to, kar mi srce veli,
Hubenbergova (ste meel tem sprevle hčer zjut

k zavesti in se vrata.)

Friderik (se jim prikloni in hoče oditi)

Žofija (se poteci za njim, obstoji pred njim
s tresočim glasom) Booli srečen Friderik!
Hudo si me raniš, a odpustiš mi.

Friderik (oncni zo tremitih v zedrepi): Ne zameri,
Žofija! Zehvalim se ti za ljubezen, ki jo čutiš
v svojem srcu, a jaz ne morem več nositi

Lica pa, če nečem ~~sveto~~ reči, če to roži brže-
Margareta (vidi z nogo ob tla): Ne brže, ampak

moja roža! Povem ti: ne boš je nosil. Zvečer
ni osramotil si mene, zato se maščujem.

Friderik (odpre naglo vrata in odide, se
dolgo je slišati njezove težke korake.

Vsi (neolči)

Stubenberg (se pokloni) Milostljiva, mi odideš.
(Jo prime za roko in jo poljubi)

Helene in Žofija (se ponašata proti vrtu): Z Bogom,
Margareta (se sesede na mizo in vrti v peči)

Stubenbergovi (odidejo)

Žuraj (podložnik, fantje ni delleta odločno
in poje: „Glejte, se sonce zahaja...”

Margareta (ko posem neha; odločno): Ne odstopim.
Ne sme je dobiti. Mi smo gospodki in mo-
ramo to ostati, četudi kolo silo trpi. (Gre
z ostrimi koraki k izhodu; - odde je nekaj časa prazen)

Grenc: (smeje): Hehe (tj. bolj glasno) Hehe! (nasmeha
se noredi jezupa)

Hehe neumnost. pa upajo! Teslo, storo. (Računa za se) Takole je, Agata.

Bogatega, plemečatega, - pa he-he-he - neumnega
si si zbral, pa si se zurotilo. Le rada boš
mene imela, samo če bom hotel. No? Hu...

To pa to! Ves, Agata, lepa si pa lepa! - Pot!

Boš bolj tiho ali ne? (Poslušaj): Človek večkrat

kje poslušaj, pa mnogokrat nje. Kako sem

dolgo tuhtel, zakej me Agata noče, pa noče,

prej sem poslušal, zakej pa vem. Gospodkinje,

Margareta, ta pa ta! V moj prid dela,

Dobro go obži! Št! Kendar ničej nalo res pa =
meti! (Poslusa): Koraki (Kočuna na prste): Feni
neimeti bo nekolo tu. Forej kdo? (Posluba)
Friderik ni se nekolo. Dobro! (Kloči v drugo
sobo in se zaklene.)

Friderik in Paulree (vstopita)

Friderik (razburjeno) Poplej, Paulree, se je
vse vrnilo!

Paulree (Lepa je kota v kot in poskusi tudi
vsta, ki so zaprta): Dobro, dobro. Vse v redu,
v najboljšem redu. Kledi gospod kaj
boste žvolili.

Friderik: Povedel bom kratko: Na te se zave-
sem. Kaj stori prijatelj si. Beži v vas k
župniku Korcuttu in mu povej, da ga
prosim, da tehoj pride k meni. Proje nalo-
ga je, da ga neopozno privede s seboj.

Paulree: Dobro, dobro. Vse v redu, v najboljšem
redu. Kledi gospod bi zadovoljen (Lepe k izhodu)

Friderik (si odpre okno; prekoreči pokret sobo, not): Župnik bo morda vedel svetovosti, & nepotovitosti ne morem živeti dalje. Ni ma nati provco, da mi izbora nevesti ali je nima. Mislim, da je moji sodbe pravilna.

Od zunaj (Blaz' gatrebi dvakrat)

Friderik (Koci' k oknu) Kdo je?

Blaz': Sel od deželucega glavarja v gradcu.

Friderik: Prizpeli je (Prestrešeno) Koj Bog, kaj hoče ta? (Stoji vredi sobe in nepeto pričkuje).

Sel: (ima svetilko, pozdravi in mu pričiprmo; odide)

Friderik (se odpre in prebere, se vije na tla, stane roki ob bolke in globoko vzdihne; potem) Ne bprsko; med Furka? Koj Bog! — Grozno! Koj bo z Agato? Koj storiti (Gubenci celo; vesel ob najbluji); leveda! Župnik Kovenus...

(Koci' k oknu): Halo, Blas', ucoj lahko prespot. Nadozine stozja je nepotitbna.

Blaz (od spodaj): Lahko noč (odhaja, poje
in žvižga ono: Adijo, pa zobera ostani! ... zavriska
in uhane).

Friderik (poskusa pri oknu v temi): Halo me
delo žalostnega ta lepa noč in ta
pesem. Jaz moram na vojilko: - Agata,
odijo, pa zobera ostani ... Ne, ne! Prej
moros biti moja žena ... Ja!

Moreus in Pulkos (pridejo)

Friderik (skoci v župniku): Halo vam, da
ste pristi!

Moreus: Halo čast, gospod prof, da ste
me poklicali. Kesanje mi je biti tako vis.
Kemu gospodu na uspeho,

Friderik: Pustite gospod župnik, Povabil
sem vas, da mi svetujete in pomagate.

Moreus: Gospod prof, za vas sem vedno pripravljen.

Friderik: Prosim vas, dobri gospod, poslušajte
me nekaj minut.

Morenus: Prosim besede)

Fredrik (govori pretipano, hitro) Polžajji ta!
Mati me sili v zelon z Zofijo Stuber-
gov. Jaz sem si pa izbral Agato iz Štokke.
Prosim, odgovorite na prvo vprašanje: mami
pravno. Proti materini voji?

Morenus: Potolžite se! Vsa mati moker,
po nobenem pravu, ne bržem ni ne člo-
vestkem, nimam pravice nesprotovati.
Vaši izvolitor!

Fredrik: Mislil sem si, da bo pravica
na moji strani, pa vendar sem obrnil,
Zofej povem še hujsi: mati se ji zlekla,
da bo preprečila mojo zvezo z Agato. - Tu,
oh, kako malce sem dobil pravno sedaj
poziv na vojsko. Kakej se bom vrnil,
ne morem prerokovati. Kaj mi storim?
Rokim vas -

Morenus: No, no, gospod prof, vidim, da ste

res plemenito po krvi in čuvstvovanju.

Fridrik: Ne hvalite me sedaj; stvar je nujna. Kaj narediti? Pjuntropem morate že odločiti. Torej rucog! Prosim, gospod župnik, vi morate vedeti. -

Morcus: - vem, po nočnem izreči sem,

Fridrik: Razumite verode! Često besedo sem ji dal, moram jo poročiti. ~~Morcus~~

Morcus: No, da. Torej rucog se morate poročiti.

Fridrik (poklekne pred župnika): Gospod župnik! Klečim pred vam prosim: storite to!

Morcus: Vstani; plemeniti sin! Storil bom,

(Pjuntropa, Fridrik stoji pred njim s klenj, rokami)

Morcus: Tvoja mora ostati stvar. Porocim vaji v cerkvi sv. Jakoba pri Lomacpi in sicer - ob polnoči, ko bo vse sploš.

Fridrik (ga objame): Hvala vam! Jaz vam bom hvaležen, če mi stegnete roko. Oh, saj

Ta se mi česar ne ve! Gospod zupnik, poj-
dimo. Brž na kory'e. Pukrec, posveti!
Vsi (odhajajo)

Presek (odpre vrata) Takole človek včasih
poslušaj, pa slisi tudi kaj takega, kar
mu ne gre prav v slast. Tako se je zdej
meni zgodilo. Hm... Lkoda, da sem
šel vohat tu okoli; bi bil vsej slejše
časa mislil, da bo se lahko Agata uroji!
... Licer pa, mi se mi prekasno. He-he-he-he
hm, tale gospod gre v vojsko. He-he. Ti dobri
Turci!... Kaj bo eno noč njegova žena, eno
noč, se hče, naj bo....

bol zunej (odklete pojo pobožno pesem; dalec)

Presek: Do sedaj so nepletele, seveda so spetle
Jekobe, v nedeljo pa že poroko - he-he, kaj pa poroko, he-he,
jem si ne prej vohat... Kopoci se bo delo. Takole kaj
porokti... He-he (odhajajo smejši)

L A V C L A

Drugo dejanje

Lokacija: Loba v gradu Hrostoncu.

Osebe: Margareta, Fridrik, Frenah, Koloman, Hlepci,

Čas: Proti večeru

Margareta (sedi v naslonjaku in prebistruje.)

Fridrik (vstopi, se ji blizu počasi; se ji pokloni in ji pogleda roko)

Margareta (vstane prijazna, razproste roke, kaka, da bi jo hotela objeti, pa se strne in sede nazaj)

Fridrik: Poslušaj me se, spoštovana mati. Kolikor vam je znano, moram na vojsko proti Turkom.

Margareta: Zvedela sem o tem in mi ni vseeno, da moram oditi.

Fridrik: Mam, da se kurdje vrnem. Ta čas boš že nehalo spraviti; saj so doma oneseljeni ljudje. Grajskega oskrbnika - no - se nikakor ne sme prežeti.

Margareta (ji je nerodno): Michael Trenok je posten
moj, ki nima veliko skrivnosti. Njemu lahko
popolnoma zaupam.

Frederik (se prezirljivo nasmehne): O tem se
da se govori.

Margareta: Nikoli ne želi moza, ki je se toliko
stolil za nas, ni ki želi tudi tvoje srečo.

Frederik: Moja sreča, o vem, kaj je on vse
nameraval, spoznal sem ga dobro.

Margareta (rezko) O pototo. Gospod Trenok je
imel najboljši namen, da se poroči s
plemenitostjo, ki je enakovredna s našim
plemstvom, ter da prepreči svo nesmiselno
zvezo z omo nepomenljivo žensko.

Frederik (vzključno) Moti! Ne želite sate!

Ova je dobra, ova je blaga, saj ova je mo-
ga ----

Margareta (zdivje) Ali se se nisi spenetal,
nebrečni sin, ali nimaš čista pleme-

mitost. r sebi, da se použije do tega de-
kleta, ki to lovi r svoje mraje? Ne bi se
pjila, ako bi jo nial kakor igračo, katero
bi vrgel od sebe, kadar bi se ji noveličel.
Da pa se sedaj misliš na to žensko, me
silno boli.

Friderik: Kateri! Ne otežujte mi slovesa! Ne
morem si pomagati, da ne poznam druge
kakor Agate, da pa mi brante moji neč
me boli najbolj.

Margareta: Resenctuj si, da se ukvarjaš s
to mislijo. Upam, da se r vojski spe-
metuješ in me poslušaš, ko se vrneš
in izpolniš moji željo.

Friderik: Ne odneham, mati. Prosim vas
iskreno, bodite usmiljeni z menoj.

Margareta (rohui): Ne privolim nikdar, da
se poročiš s to noro žensko (stopi
predenj nje mati z gnevom in grozotom v očeh).

Friderik: (odločno) Koti, potem mi vsa voja
ni več merodajna, potem ravnam po svojemu,
Margareta: Kako? Pročlet si, ne poznam te več
kot svojega sina. Kedi, one ženske ne bo-
šimel nikdar, zato ti punciim jaz, groščā-
kinje Margareta Herberstein, ropna grofinja
Helmarina.

Friderik: Ti hočete moje nesrečo, a mate
vse inu svoje moje: srečni Frider vi ne
boste. (Spovzdigneno roko): Bog mi je priča,
da vas spoznajem, a vi me očitno poznate.
Agate, - a vedite, - do prde čas, ko boste
obžalovali svoje dejanje, a prepozno bo.
Margareta (Trči): Nikdar, ne poznam več
svojega sina, ki se je sam gozpel, tisti
čestiti po moje masečevce.

Friderik (skoro prosi): Koti! Ne živite bolj
kozui. Gredite proti človeškemu pravicam.
Margareta: Proč izpred mojih oči, bodi pro-

Ulet, proklet - sin! Surt, surt zapeljivki
speti! (balhoja na zvonu stena)

Funderik (kleči na enem kolenu in stega
roke za njo, a ona se niti ne ozre).

Ulet, 'mami! - (mučno): 'Kot,!' - (Popoln molk,
potem se dvigne, prime za psi, zahrpe in se sesede)

: 'Tako je tvoj slovo od moje matere, 'proklet=
strom grem v dispi boj. 'Ledej mi bo v reselje...

(vstane, z zupavjem): 'Čuvda me boš tu, moje
vista Agata - moja žena. 'Tvoja nedolžna mo-

hter mi odvzame vse preklestvo. 'Kucem
se zopet v tvoj mili objem, vse petipim
goradi tebe - moj angel. 'Ti si moja

reča (Zapusti robo z noglini koraki, 'Godej!) 'Kup!

'Halo Pauline, dej znanec, da se zbera hlapci.

Pauline (Zatrubi večkrat v kratkih presledkih)

Funderik (vstopi v sobo, se priplje k oknu in opazuje)

Ulet, moj - he. he.

Hlapci (slišati je glasove) 'Gospod Gof, jez, grem, jez.

Frederick (sčez čas) Z Bogom! (Slisi se hrzaye
kory, trombe in lajez pov.)

Frenck (se sotousko zoreji) He-he... (S strastjo)
Agata, povej ti: moja brš, tega ne bo kimalu
mozaj! (Se zopet zoreji)

Kolouan (prihaja glasno po stopnicah)

Frenck (poslusa): Kdo bo pato? Kojà mi je
negusna (Se postari v resno poz)

Kolouan (hodi drsaje, vstopi priči, govori
spatorom): Hroščni gospod ne velle! (Pade na
tla): Naj bo česceno in hroščna st. bržja.

Frenck (Prijezu): Kaj ti pa je Kolouan. Če ti bilih
boli? - No, kaj te je privedlo v pozni uri sm?
Kaj je tako mignega?

Kolouan (Vzdihuje): Kladimo potoro za grehe in
strasti, ki je je toliko na svetu. Tebi čast in
slava, gospod! (Se rože po tleh)

Frenck: Vstani vendar! Zdej si se je čisti nouneil.
Kolouan (Vstane): Spostovani gospod oskebnik!

Kajlo ste milostni?

Frenck: Sedri na klop pri dverih! Kaj bi rad?

Kolouman (s pretirano globokimi pokloni) Misem
vreden, da ste tako prijazen! Prišel sem k
vam, ker vem, da najdete tu pomoč.

Frenck: Le naravnost povej, prinesem ti, kolikor
je v moji moči.

Kolouman: O, gospod ostrebnik vi ste mož, ki
ima veliko oblast, posebno zdaj, ko nidega
gospoda ni več doma. Vse je v vaših rokah.

Frenck: Ne govori tako na dolgo, ker povej, kaj
ti teži.

Kolouman: Saj ste slišali predobrotni gospod,
koliko čudežje delamo. Bog je z nami. Prišel
sem imel, iz katerih sem spoznal, da moram
postaviti v Radehovi večje ~~bet~~ sč.

Frenck: Kje bico ste menda se postavili. Za
vase pristanč je dovolj prostora.

Kolouman: O jač, gospod ostrebnik, vedno več

ph je. celo odlični gospodje iz tega se zanimajo
za našo družbo.

Frenck: Kaj praviš? Mi mogoče, res ti je
vendar trdnos kotolički.

Koloman: Saj nisem zoper vero, mi hočemo le,
da se svet spokoji in da tako odločeno
nereče, ki bi nas drugače zedele.

Frenck: Tako, tako, kaj pa poreče k temu
gospod Kocemus, ki se mi dolgo v tugu.

Koloman: O gospod ostrbuck! Novi gospod
župnik je nov na prostem mestu.

Frenck: Seveda. On mora skrbeti, da se
po župniji ne širijo kakšne krivi nauki.

Koloman: Da, da. Nešče Kofelce v čest božjemu
grobu, je je mordačnost vesel.

Frenck: Gospod župnik torej nima nič
proti vsojemu ravnanju?

Koloman: O morda, gospod ostrbuck, on je
se celo obljubil, da pride nočoj, ko ima =

moj nase službo boji pogledat, da se
pouči o vsem tem, kar mi počujemo.

Frenck: Kdaj pa miče svoje sestanke?

Koloman: Vseko nedelo soboto, ko se
do dobre gočeri. Predite tudi vi, gospod
otkrbuit!

Frenck: Nimam časa, No, da ne more, če bo čas.
To, certen bom dal nekaj po mojih molitih,
ker groščakinja o tem ne sme ničesar vedeti!

Koloman (Poje zopet na tla): Preblegi gospod!

(Mlči in z rozprostitimi rokami pokloni nekaj
časa molit; vstane) Kolob bom, saj vem, da ji
groščakinja nasprotnice našega gibanja.

Frenck: Kdaj pa pojdi, pa glej, da te kdo
ne vidi.

Koloman (droge odhaja in se glavo zadržuje):
Hvala, stokrat, tisočkrat, stotisočkrat!

Frenck (sam, se reži potaško) No, ta obisk
je bil pa dober! Saj vedno pravim: cloven

muzej. Kaj žve. Miti. saybl, he-he, miti. saybl
ne bi, da bom na tako lahke način upel
tegle gospoda, muzejščaka gospoda župni:
ko. Morenus. He-he! ... Gledaj inemo (izleci
belgijco in trinecnik): doje: tjuna proka,
ki jo je žvrsil gospod, častiti. gospod župnik
(mogočno) Morenus. To je pro. (Petrušo prazjo,
Monično). Pobožni, pravični mož se udeležuje
tudi skakastih večerov. He-he! To je drugo.
(Hpravo belgijco, morenuost skoče po sobi od veselja)
Ko bo to-le zvedela gospa. - a? Kaj pa pravi
dragec, kaj bo storila? (Igrano žalostno)
Kaj Bog, župnik Morenus bo moral bežati.
(se razjoca): On, ki je bil tako dober, da je
poročil gospode Fridrika in gospodično
Agata (lupe) He-he Agata! (I. strah) Oh,
da jo skoro dobim! Moren je dobiti!
(I. ~~razjoca~~ resno skrbjo) Kako, moj Bog, kako?
(I. ~~razjoca~~ in premissje)

Žuraj (zvoní: "bre Morijo": "kies glosori
skelacov, komaj slivno")

Frenek (skoči pokouen, ves v ogyru): "Jo že
incom, ji se incom!" (beži iz oder)

— Lavosa —

Na drugem pozorišču

Pozorišče: Pred kapelo skelacov.

Osebe: Koloman, Tona, Korusa, Kiriška, Krenus,
Agata in Štefan Nürnbergor, Frenek, Fant iz
Pocirca, Lovro, skelaci.

čas: Večer

Ko se zaveza dviga, ji že slišo. Kričanje
Kolomanovo in tuljenje skelacov. Fant, ki
samo gledajo stvar, Agata, ryku oč, zapuht,
stoji ob straneh. Lavosa se dvigne, ko jo
Koloman že začel.

Koloman (Kuci): Blagovoljen vaš prihod. Naš
Zveličar, katerega grob je se v dolgem jrežobnem
gleda z veseljem na danes glavno množico, ki
kaj razumevajo na to, kar se tu godi. Kristus
se je prikazal meni v sanjah, kakor je bil na
križu ter mi rekel, da postavim tukaj kapelico,
kamor prinesejo angelj božji grob, da ga Turki
na ostrumijo. (Se peni in krogi): Tu gleyte našo
dobre volje so pripomogle, da se je v Kristu
času postavili božji hram. A sami vidite
da je prostor že dosti preozek. Kristus želi
veličastno stavbo, primerno svetišču ki naj
nastane tukaj. Ne kak način kaj to? (se boji
vpije): Gleyte, čudeži, ki se godijo skoraj vsak
teden. Ali niste slišali, koliko jih je ozdravelo,
celo slepi sedaj vidijo in razumijo sluch, ko
je vstal Lukacijev sin od mrtvih, ali ni
to mižhaj božji da mora steti tukaj cerkev?
Kakoci: Da, da. Kristusu se ne smejo ustavljati,

Koloman: Da pa nejdemo milost božjo in se
je stojemo vredne, moramo delati pokoro,
Vsaki smo se preveliki grošniki. Dosti hudočije
je to v nas, zato moramo trpeti muke, ka-
kor jih je trpel naš žveličar. Nasa družba
hoče odvrniti vse nesreče, ki protijo svetu v sled
hudočije ljudi. Kdor je z nami in našimi
nauki naj stori kakor jaz (Le vže na tla,
bije z rokami po glavi in jstih.)

Klakači (pozdejo na tla, vzdihujejo, medsej se
sem in tja, se tepejo z rokami, ter ravno
oči in se tisejo. Brugi, ženske, stop in se točejo)

Tona: O, kurtani, to se ni prava pokora. Bog
hoče se reči od nas (Kone brč in se brč.)

Klakači (stane): To je prava spokornica! (Začne se
necetno trpeti, praskati in sveti.)

Morisa (za kriči): O kolo sem sreča, glejte, lep angel
stopi nad kapelico, ves v svetlobi in koga proti gubra,
kako bi hotel reči: „Od tam nesejo angeli, božji grob,

o hvalite Boga, Kristus nas je uslišal, vztrajajte
v trpljenju.

Kraljici (se zagnjo zopet pretepati; moliti si
gledajo prsa in bipejo po uših, vzdikajo, kri-
čijo, posebno ženske, vse križem, tako, da
edem drugega več ne razumemo)

Solomon (se dvigne med največjega hrupa,
trse se po vsem životu, bliska z očmi in gu-
bauci obraz; se umiri; s tajnostnim glasom);
Tovariši in tovarisice! Kristus je gledal, kako
pomemamo njegovo trpljenje, glejte, zdaj se mi
je prikazal njegov obraz, tako mil in lep. O,
kako je zadovoljen z nami; Nož mi s prstom
na čepelico, kakor bi hotel reči: Tu je svetloča,
ker hodiš inati božji grob. Bratje in sestre vzi-
te se na tla, ki so sveta!

Kraljici (popadejo na tla, ostanejo v tem položaju ne-
kaj časa. Ženske se samo nagujejo ali posedajo)
Solomon: Zginila je svetla prikazen. Gledajte,

Ki ste prišli, vstanite! Zadoščli ste vaši bržji,
Zapomnite si, Kar ste danes doživeli, ne dajte
se po zapeljivi skušnjavi, Ker morajo bo prišlo
čez vas in hotelo odročiti od prave vere in
poti, po kateri pridemo do cilja, v različnih
podobah se bo prikazal skušnjavec, a ne
vstresite se ga!

Mariša (govorci): Je še tukaj! Pogledajte, sam zlodej
je tukaj!

Holoman (prestrašen): Kaj govoriš?

Tri: Kaj vidiš? (Lilijo v roko)

Mariša (kaže): Gledajte vendar, tam pri drevesu
kopa, to ni nič drugega, kakor ljudi duh
v živalski podobi,

Tona: Da, da. Zlodej je, ki je prišel sem moht
naše sveta opravič. Zarotite ga, drugače se
koga obsede!

Holoman (poklekne pred križ in moli z
visokó vzdignjenimi rokami): Pekluski duh,

ki si se pokazal v podobi črnega kozla z rogovi;
potem te pri svetosti tega kroga, ne slušaj nas,
ki smo verni ljudje. Ne najdeš pri nas tistih,
ki bi tebe poslušali, poberi se, ni sgini v
najtemnejši kot svojega peklenškega kraljestva.
Tem razsvetli svoj svetost - v našem tri-
pnevu, zapusti svetost!

Marusja: Noče iti. Kaj pa gledate, ali ste boje-
gljivi, ali vas ni sram, da ste moške, če se
vi ne upate, ga bomo pa jaz (preprot. upam)

Sklepci (trepeče)

Gant iz Forčica (vzame polico in gre za kuliso,
sluša se udarec): Boš šel,

Sklepci: Jesus,

Marusja: Kaka Korejza!

Nauka (sredi med drugimi; zjutraj na glas;
zopre): Pusti mojega kozla pri miru, kaj
ni glodej (le rine med ljudmi; potem pilištr jolk)

Sklepci (nekateri so poporjeni, drugi se smejejo)

Frank (se približuje, da ga nihče ne opazi; v
osrednji odra na nasprotni strani kape. Ko
zagleda, njo in župnika, se veselo nasmehne.)
Dobrouso: Videli ste črno pošast, Ne mislite,
da je to res veliki naravnost, ljudi duh slu-
ša na vse načine, Kako bi pridobil kar naj-
več ljudi. - Tulej mora stati veličastna cerkev,
veliko darov ste prinesli domov, a dosti se
manjka. Glejte, sveti boji se mi je prikazal
Bog oče s svojimi sinovi in devico Marijo;
okoli njih pa je bila truma angelov, Bog mi
mi je povedal: Blizu se sodni dan, Glejte
pokoro, ljube, sicer pridejo neureč. Resite se
in zgradite cerkev!

Marko: Cerkev, cerkev!

Dobrouso: Zeloj se lahko razidete! Proč mledo
soboto pa zopet pridete in prinesite s seboj
mnogo, mnogo, se več kot domov! Laj veste,
da ljudi duh sluša.

Klenci (odhajajo; nekateri sejo; prijemljejo se za
roke in vzdihujejo.)

Fant iz Poverca: Hudič pa le ni brlta pravi!

Solomun (peko se enkrat pred nogo in moli;
potem se dvigne in gre globoko sklonjen, počasi
za ostalimi.)

Frenck (se je skril za drevo, opazuje Agoto in župnika)

Agota: Ah, oče, kako ji se kosno.

Župnik: Saj res, gospod Nürnbergor, prenočita
nocoj pri nas.

Nürnbergor: Gospod župnik, prosim, če vam ne
bova preveč v nadlego.

Župnik: Nikakor. Kako vam je ušlo?

Nürnbergor: Zanimivi so ti ljudje prav gotovo.

Agota: Že bomo ji bilo, Res požrtvovalni so,
koda le, da niso prave vere. Gospod župnik,
kaj mislite vi o njih?

Župnik: No, meni je vseeno. Naj imajo svoje
veselje! Človek se mora vsemu prilagoditi.

Lyota: Ah, Frederick, ou bi bil pač proti njim,
(sebe): Skoda, da ga ni pri meni!

Jupnik: Vest vsakega cloveka je samostojna,
ali bože, ravno vest dela cloveka prav samos-
tojnega. Zaradi stališč, če ti nihče ne
ugovori, je lahko, & prav je nam
vedno nekoga, ki gozame svoje stališče in
to ni isto ko ti.

Münberger: Porsem sem vsakega muceja, po pod
župnik. Dokler se vest ne oglosi, si vedno na
pravem stališču, (ohideje)

Trenck (stopi iz drevesa) Prokleti protestant.
Pročjte! Poskrbel bom, da vas bo vrag vzel!

(Slisi korake) Brij na varno! (se skriva)

Koloman (pridrva, gre v kot, kjer so darila in jibira,
potem sede na stopnico in uživa dobrote iz korince)
: Kdo so dobri moji verniki! Tole klobanra! Sam
ta rogeti bi je bil vesel. Pa ne tisti, ki sem je
prej prejel, tisti bi bil z zepki bolj zadovoljen.

Trenak (skoči pred njega)

Koloman (raje kotično vstane trepetaje): Rotin te, Justin me! Jezus, Marije, pusti me! (Hoče zbežati)

Trenak (ga popravi): Nič ne beži! Nimam pogov....

Koloman (težko sope): Hvala Bogu! - Sem mislil, da je on

Trenak: Poslušaj! Boš povedal po resnici, kar te bom vprašal.

Koloman: Še ni kdor niseem legel.

Trenak: Torej. Povel si me, da ti dam kakšno podporo za cerkev. Rad bom storil to, Nočem pa, da bi bil saduži. Količ so doli drugi, oziroma kdo je še drugi kaj dal?

Koloman (vesel): Blagorodni gospod! Mnogi so, mnogo so doli. Zupnik je dal dvesto goldinarjev.

Trenak: No, dobro. Jas bom še več, Troja pridi: ga me je gnilo.

Koloman: O, blagi, plečnik! gospod! Hvala vam.

Trenak: Pridi jutri po denar!

Koloman (pade na tla) Hvala Bogu, hmu in
sv. Duhu. Hvala Materi Božji. Ki vas je ganila.
(Vstane, vzame krčero in odide): Lahko noč!

Prenek (sede na stopnico; ozoleči beležuro): He-he, he-
he je torej ootovo: zupnik in oče goste sta
protestanta! Hajno, selo vasno. (Zepiše in
prevelja beležuro)

bol punoj (je slisati govorjenje in potem v bližini popotko)

Prenek (vstane, kaka, da bi se le prisel)

Loro (pride poproja, tici ob Preneka): Kdo pa si
teslo?

Prenek: No, no. Slabo vidis?

Loro: Vtuni vedno, pa mi je žal, da sem treščil
v tebe, ki si posten slovek.

Prenek: Kam pa greš?

Loro: Gornor, ker sem posten fant. Ti, pa menda
nisi bil pri slakasti pridigi?

Prenek: Soj niseem prisnojen.

Loro: Ne bi bilo nič čudnega, soj je selo

süperk bil. Grešil sem ga.

Trenck: Ta je resnično zmožen.

Loro: Ta se spovedavati ne zna.

Trenck (vselej): Kdo ti je to povedal? Tam se menda nisi bil pri spovedi.

Loro: Bil v tugu sem govedel, ona Katerina
Nürnbergerska, rena lehorica, ki je cerkveni
ključar, mi je povedala. Babi mi veliko veje.
Tco, mesto kave vedno vino iz lončka svetle.
Mi čudno se tako kvasi.

Trenck: (zase) Hm. Dobro je (džemu): Seveda, se-
veda, se je je... (čez čas neustro): Hje mi es
pa svojo huko.

Loro: Tco, bolna je. Se zgato ne more
več spemiti.

Trenck: Kam?

Loro: V tuj, k teti bo mesla dorela že prod.
Čez dva dni bo sv. Katerina.

Trenck: A, tako!

Loro: Z ruskimi je krif.

Frenk: Leveda je krif. Kdel si, da greš domov. Koda, bi sta skupaj. Jas gram v drugo stran.

Loro: Adjo! (Zanka)

Frenk: Le vridoj, fantek si se priden.

He-he... (Vzame beležnico): Četis: Azeta bo sta na sv. Katorne dan v top! He-he...
Le dva dni, pa bo moje... (Le singl;
kotor, da bi ga krči oglekli.

Singl: (Od sloke fantovske pesni)

— Lavca —

Tretyc dejanj

Pozoršč: Loba v gradu Hrestovcu

Osebe: Margareta, Pavla, Tena, Katarina,
Klara, Blaž, Agata.

Čas: Večer

Margareta (pri pri pisalni mizi): Pavla, poklici
gospoda Tena!

Pavla: Dobro, dobro. Opravi v redu, v najbožjem
redu, kakor je milostjivi po njeni blagi voji (robo).

Margareta (se jezi)

Tena (z globokimi, hlinjenimi odsevanji pokloni):

Milostjiva gospa, vesela dober večer!

Margareta (priziva): Sedite, gospod ostrebnik. Tule
proven mene.

Tena: (reče)

Margareta: V sedehi trstih desetinskih provic
vo potim. Ne stor samo se gotovo še.

spomnite. Stara je reč. Tol mojega moža je tedaj.
Fennell: (odane): Milostljiva, Nevarnost božje preudarnosti
je, da ste me podklicali. Skrajno mi je, da
kajti župnik koten se obusša se tako,
kot, da vaše presojena, ki je gospostva
seutleuorške cerkve, sploh ne bi prišla rec-
v postev.

Margareta: Kdaj se je tako obusšal?

Fennell: Glejte, gospa, včeraj je prepovedal de-
lavcem na pokopališču nadaljnje delo
reč, da ne da nikoperati. Kako bomo
pa svid naredili?

Margareta (se razburila): Tako je tedaj cela zgodba.
To je tisti župnik, kteremu je na dan
umestitev shajel moj sin čast, da se je
udeležil slovnatuce obek?

Fennell: Ja, da. Človek se lahko moti. Tudi
jaz sem se. Kdaj ga dočelo poznam. Milostljiva,
se razburite se preveč! Gospod župnik drži

s protestanti ni skakoci.

Margareta: Kaj, s kristni čarovniki! Mi mogoče,

Frenck: Je mogoče. Resnica je, človek sem, da se je ulečel sil sinoci njihove žyke bzyj.

Margareta: Tega ne bi bila verjela. Da mi proti protestantom sem si mislila. Oni na Streletu je bil se od nedej mi sed ne pade dolč od drevesa. Fista copruca je tudi tiste mislye, to je pre jomo.

Frenck: Da, premlotjiva gospa prosidlye, pravi njez ste robli. Copruca je ta čenska v pravem poncem berede.

Margareta: Mi se kaj posebne veste o njej. Jotem se ji naj saskduje ^{Frenck?} le mi velite, če govorim, tako moram, če se tudi tce radeva vsęga mlitjivega gospoda sina.

Margareta: Kaj, mojega sina Frencka? A kaj mi povedati to bilo? Govorite vendar!

Frenck: To čustva in škalela je morde
v nekini posebni sredstvi omenita
goroda grščaka, kajti drugje ni
mogoče, da bi se tako trdo srčno ustav.
Zel vašim močim ukrepom in se
bravul posočiti s blago željo in turbergo.

Korporek: Tudi ja sem tega mnenja.

Frenck: Da, in predstoj je moral biti prav
posebne vrste, da ji je obžubil mladost
grščak v tej omenjenosti celo poton.

Korporek: Da, da, me to vsem in verjemem,
a ta obžuba se nikoli ne izpolni, se
to bom še skrbela.

Frenck: Premisljiva gopa, tako mi je, a
kot zvest služabnik ne molčati dolgo,

Korporek: Govorite, ne muci me dolgo
(se dvigne pogurjen in stopi pred odrbutke)

Frenck: Hotel sem vam priznati s tem
povodlom, a moram biti potrpeh,

Margareta (pozorljivo): Koj se veste? Brž!

Frenck: (pocoši): Mladi gospod grascok se je
se poročil s Agato. (glede pozorno v Margareto)

Margareta: (za temitok nepremično stoji, potem
roke ji ravnaje ob telo, začne se kisti
in padati,

Frenck (jo prestreže in padajo in položi v naslon)
Oba (nekoj časa sto zlo.)

Margareta: Ali jo to res? To vender ni mogoče,

Frenck: Sam, na lastne oči sem videl.

Margareta: (čez čas) Ose to mi foreste se le sedaj
gospod oblikuje! (le dvigne in stoji po sobi.)

Frenck: Premisliti si ga gospod grascokinja, vem,
da zaslužim grob, karud sem takto sem
in usmiljenje do vas.

Margareta: Verjameu vam. Taj vem do ste mi
zvesto udani in preveda dom tudi to,
a nemočevost me sme ostati to poročje,
glede zupnika Krenuse sestavite se danes

obširno poročilo na sklopu Brennerje. Kaj z
tvoje žensko, kako ji pot. do šivega?

Frenck (se je razveselil): Glede tega moji srb,
Ravno prej ste robili besedo: častovnica, To
je avditor najplešni dolga, kar je storila
Agata, nekakemu gospodu groščaku, da je
kopavica. Ta kopavica obstopa poročilo
Kopavsko postopanje, ki ga lahko uvedemo
proti njej. To je potrebno, da se po-
lastim njene osebe in jo spravimo na
vorne. Potem, naj se zagovori pred
sodnikom, da je nedolžna.

Margareta (vesela): Iz srca ste mi gomili,
mnoštvo ste jo poprodili. Naj se izdaš mol
njo usode, ki si jo je zaslužila: umrila
je reči mojega sina in tudi moje.
Dane vam kot mirovotoljice podne
oblasti vstopov vso moč, da postopate
proti ovi ženski v smislu postave. Kot

obtožiteljica nastopim pri razpravi jaz same.
Grenek: (~~nel~~): Šesto hočem vse izpolniti,
(Poljublja prosodilnjaki polko)

Margareta (vstane in povesi oči hogo)

Grenek: Ko ji Margareta odšla stopi
k njemu obliu): Pukrec! Poklič! hlepca
Flejš in pridita gor. (Piše)

Pukrec: Dobro, dobro. V redu, vse v
najboljšem redu (Šetoli)

Flejš (zunj): Kaj je Pukrec?

Pukrec: Milostljivi gospod oskrbnik naj
zidejo. Pojdite gor! (Prihajita)

Flejš (ko sta prišla; nerodno): Kaj bodo go-
lili razpovedati milostni gospod oskrbnik.

Grenek: Vidva sta poslušajta! Kajno ni
vzame stvar. Pojdite in zberite si nekaj
hlepcev, čaka sta potem na glavnem potu
iz sent Ruperta v svet. Lenoit ne prihaja
Agate iz Lohelke. Zberita jo, ter pri-

vedite v grad. Gledajte, da vas nihče ne vidi!
Fantoc: Dobro, dobro, V redu, vse v naj-
boljšem redu.

Glag: Skrbeli bomo, da bomo vse kajno izpraznili
(odideleto)

Trenck: (se zareži) Agata! Le malo, pa boš v
mojih rokah. He-he. (sede k mizi in piše)

Katarina (pride počasi, pišmo drži v rokah, pizgusje)

Dobroko jutro, dobri, visoki gospod oskrbnik!

Trenck (skloči veselo k njej): Kaj bo novega, gospa
Münbergerjeva? Kdo sporočilo od gospoda
poprope, od Loharje, cerkvenega upravitelja?

Katarina (mu noli roko, se nerodno nasmehne
in skuse najh. pravo besedo): Preblegi gospod,
ne bojo zamerili?

Trenck: Le povejte brž!

Katarina: No, gospod župnik, saj veste —

Trenck: Miš me neur. Povejte, kaj je s
gospodom župnikom?

Katarina: Jezes, ne, Telli so. Sej veste (jele): so so pro-tti-es-ttant,

Prenck: (more) se prime za plavo): Mi' mogoc!

Katarina: Jezes, Jezes, Sej sem vedela, da ne bodo oni verjeli. Moj brat, Sej je moj moč napisal, On je cerkveni oficir.

Prenck (vzame pismo in ga na hitro prebere; ob koncu se zgrozi): To se mora kaznovati; sveda, to se mora spovesti skofu.

Katarina: Hvaljen Bog da so prenclostni gospod mogli razumeti. Sv. duh jih je razsvetlil.

Prenck: Za prico ste vi napisani. Vi veste dobro, da je župnik res protestant.

Katarina: Na moji duši naj bo, se mi res. Pri spovedi sem bila, pa me niso mogli spovedati. Prejme sem bile, niso me bile prijeme. Sej niso nikdar. Tepe preha me Bog varuj!

Prenck: Dobro. Vse se bo izkazalo. Če je res, bo

supnik hudo kagoovan.

Katarina: Jees, na, kaj moč bo dobil kolo medeljo na to, ker je prvi začel vsostor.

Precek: Seveda, seveda.

Katarina: Kaj naredijo, gospod ostrebnik, da bom se pa dobila kolo medlo (se smeje) svetinjico na tulo - (kaj na pse)

Precek: Seveda, brez dvoma.

Katarina: Preucilostni sedaj je vse urejeno.

Precek: He. Hvala vam, da ste se potrudili sem gor.

Katarina: (se sklani, da mu poljubi roko, potem pravi)

Precek: (zgruncovanje): Težka pot je sem gor do Hostovca, Vas je izmuncila (ji ponuja roko).

Katarina: Laj ne bodo zamutili; dobri gospod ostrebnik, da sem pred upimi padla.

Precek: Nikoli. Gospoda pozdravite in mi povejte, da se zadržujem -

Katarina: - mi de dobi medežv. Hvala lepa,
z Bogom! (odide)

Trenok (sam): O, ta prva puzba. He-he,
tako puzno! He-he kakor molosč! (Gre k
vratom): Kloro! Kloro!

Kloro (pride): Kaj želiš, prapod ostrbrnik?

Trenok: Pjodi mi vprašaj gospo, če me lahko
po trenutek sprejmeš.

Kloro (odhaja): Takoj.

Trenok: (Piše in se smeje)

Kloro (pride): Gospa groščanica pridej
sami k nam. (odide)

Trenok: Veselo najdem (vzame beljuncu)
oh, ko bi že lahko storil zapisal zgodnje
dejstvo. Izgata je v mojih rokah in moji (Piše)

Margareta (pride): Gospod ostrbrnik, kaj mi
imate povedati?

Trenok: Gospa groščanica. Hvala sem
že povedal, da najumega izgata, Katarina,

reus cerkvenega ključarja, je prinesla tožbo,
ki jo je rade naj neprim. Kotor uleso
se niso stor. Milostjiva lahko podpiše
obtožnico.

Morporek: Zgodovine sem z vami. Trudite
se! (Bore obtožnico ni jo podpisati). I prvim
selom pošljite v grobo.

Trenok: Le ta leden bo sle (ji pošubi roko)

Korporek: Podurjati sbr bo teba silico
od obsodbo Agate, glejte de bodo vami gnezdi.

Trenok: Le mislim tudi na to,

Morporek: Pres. tudi macilno oodje naj
bo priprojeus (Pokine ni odide)

Zurj: (zatrubi rog)

Trenok: (se stase od reslj'e): Zde, zde
jubra Agate! (skočil oknu): Penhro
gor jo privedi! (Pleče po sobi): Leno
trideset stopur se! Trideset sekund se!
Ali več!

Poukroc (odpre vrata)

Blaz: (povine Ageta naprej)

Ageta: (Je povezana, gočé)

Poukroc: Hse v pedu, vse v najboljsem pedu!

Trenok: Pojdite sdaj in počekajte na dvorišču, do voju pokličem, Blaz!

Blaz in Poukroc (odide)

Trenok: O ne skroite se me, gospodičue Ageta!

Ageta: Ah, oskrbnik trenok! (Kakor bi hotela pest.)

Trenok: (jo položi v noslopce)

Ageta: Ne mucite me gospod oskrbnik, tipim vstak dorož. Povejte mi, zakaj sem tukaj, kaj sem zablivila.

Trenok: O, tem, mislim, mi mi teba govoriti. Vi sem dobro veste, kaj imate na vesti.

Ageta: Ne čutim nobene blivde.

Trenok: To pravi vsak. Po nedolžnem se nikogar niso pripudili sem.

Ageta: Vi me tipučite, gospod oskrbnik. (Zamre)

Kdo se ti masčujeta nad menoj, sedej nem
se vzrok vaše potopaje.

Trenck: (Mirno): Kdo se, gospodična, hočem
pozoriti, kedo ste me žalili. Mičim se prisel
masčevati, temveč, da vas rešim,

Agata: (se ji poveselila): Rešit? Ali res? Ti,
gospod ohrbnik? (Lj čs): Pa kedo?

Trenck: (se ji približa): To je čisto lahko, gospo=
dična Agata.

Agata: Pre brežencij vauj.

Trenck: Bodite mirni, gospodična, vse vam
razložim in v vaših polkah je, se hočete loti
rešeni.

Agata: (nestvarno): O govorite vendor!

Trenck: (počen, s pordelimi): Gospa gospodinjica,
je zagotovo, da se Frau Friderik Herberstein
sčujel v vas. Proti vilo se je temu, a blo
je gostov; mi posljal njenege pametnege
nasveta. Onamur je bil od Gubezui do vas

in se je odločil, da sklene s vami zakon,
ker se je tudi zgodilo. To semi veste.

Ajta (ouchue): Štej vem, da sem zgrajena!

Trenck (vnaprej): Ne obupajte! Močim vam
poučeti. Grosčalkinje ne more verjeti, da
se je poročil mladi grošek v vas iz
moravnega čista. Pri tem so morale
sodelovati tudi čarovniške sile.

Ajta (prestrašena): Kaj govorite?! Jaz - čarovnica?

Trenck (jasno): Da. Gorpa veruje v to, da ste
se mesela s hudim duhom, da vam
je ta del predstava, s katerimi ste očistili
mladega groškega, da je postal slep za vse,
kar je Grosčalkinje hotela.

Ajta: O, prozno! To je rožnata iznajdba!

Jaz - čarovnica! Frederick naj govori!
Ali ne, da sem nedolžna.

Trenck: To mi ne moreš!

Ajta: (s temno slutnjo): Štej, selej mi

neopojči.

Trenck (po premisleku) Friderik ni več med-jirni!

Agata: O, moj Bog, torej je res, kar mi pravi slutnja! - (Joče, potem): Je to resnica z Inoče dokazje?

Trenck: (zopet pomisli): Ja, seveda. Poročilo smo dobili, da je kritezko parjen in oblešal na bojišču. - Hm. Čisto, da nimate vi nobenega plana od njega; menda vas ni tako močno ljubil.

Agata (s krikom): To ni neopojče. Kaj Friderik nameri? Najhujši udarec - Zolaj sem sama, brez pomoči. Z rokami prosčellinje, ki se boč moščeviti nad mano.

Trenck (opreje): Njena osveta vas ne zadeva, č-

Agata (luto): Kaj naj storim?

Trenck: - Prosim vas zato, pozite: prosim, zato, da kar sem vas se enkrat prosil: postavite moje žene, - če ne-

Agata: Koј Bog! To moram slišati? — naj
bi prelomila Fideriku srce?!

Trenok: Mjega ni več med živimi. Prostate!

Agata: Nikdor ne bom, ker počem biti. Zveste
staremu Fideriku ne večno!

Trenok (z rezlim glasom): Odločite sorj morda.

Agata: (vstane, kakor bi prisegla): Luj me Bog! —
Koј Fiderik, toja sem do smrti.

Trenok (porzadene glasje): Torej sem roblej
rodnik, ne več prijatelj. —

Agata: (zehtni in pade)

Trenok: (pri'okni): Halo Pentrac in Blož!
(se obrne in se enkrat pove): Gospodična Agata
hočete?

Agata: (kriči): Nikdor, nikdor!

Trenok: Hudič! (se sesede v naslonjcu in
z izbuljenimi očmi are preda se)
fol zvonj (je slišati koralke prihajajočih)

Četrto dejanje

Prosinč: sodna dvorana na gradu Hroščevu,
Rebe: Penkroc, Trenck, Heller in pomočnik, pri-
 sedniki Korperete, Pernhard, Apate, Puton, pri č.
les: popoldne

Na cestnem sedem sedi Korperete, Za črno
 popraven mizo sedi na sedli Trenck, kot
 kroni sodnik, na njegov levi pogovornik
 Pernhard, na desni in levi prisedniki.
 Ki jih naj bo vsaj pet, lahko deset. Kronik
 Heller in njegova pomočnika in govorijo
 mesto na nasprotni stali. Zatožna klop
 naj bo v bližini občinstva. Nekaj prič naj
 bo na stopnišču, ki vodi na oder. Nekje
 sedi odra naj bo majhna zelena popraven mizi-
 ca s svečama in križem. Ko se govorci odpravijo,
 se obravnava se ni začela. Penkroc pripravlja

Pankrac (hodi sèpe od predmeta do predmeta
in pripravlja, potrudil govori z znanim glasom)
: Dobro, dobro, & redn, vse v najboljšem redn.

Trenck: Pankrac ji vse pripravljenost?

Pankrac: Kilstni gospod, dobro, dobro, & redn,
vse v najboljšem redn.

Trenck: Pojdi sedaj na dvorišče in pollici
prisedniki! Reci jim, da lahko sesedejo svoje mesto.

Pankrac: (Odsèpa): Dobro, dobro, & redn, vse v
najboljšem redn.

Trenck: (se za hip zabloda v tle, nato): Zgu-
bljena je moja rupa. Sam sem se izrekel
sodbo med obo, ki jo tako ljubim, (ko
sluši korake, se zave...)

Prisedniki: (vstajajo, se skusajo dostojanstveno
pokloniti.)

Trenck (jim odklopi prostoro; Pankracu): Pankrac,
pojdi in prinesi se kujsko, pero in oltre!

Pankrac: Dobro, dobro, & redn, vse v najboljšem redn,

Heller in pomočnika (vstopijo, se poklonijo in obstoje pri vratih)

Trenck: Tam je vaše mesto!

Heller: Keno, gospod ostrbrnik! (položijo sobo v kot)

Price: (vstopijo): Dobro dan!

Trenck: Tja se postavite.

Price: (odidejo na svoje mesto, se pečejo med seboj)

Paukras (se vne) Gospod ostrbrnik, tu je kupje, 4 pedu, vse v najbližjem redu. (položijo kupje na mizo, pero, črnilo i. t. d.)

Trenck: Pojdite in poglejte, če je gospod Pernherd prišel! Pričelji ga!

Paukras: Dobro, dobro. 7 pedu, vse v najbližjem redu.

Margareta: (prihaja s slovesnim kockom, se postavi med dvorane)

Vsi (se ji priklonijo)

Paukras in Pernherd (vstopita)

Pernherd (stopi k Margareti in ji poljubi roko. Stoj)

tem pre na svoje mesto)

Vsi (vstanejo)

Leukrec (odide in nekaj trenutkov ne dolgo
zatrubi. Ura bi je pet popoldne. Grejati zvo-
nori zazvoče, vne se ni stopi ob vhod,
ves sklenjen)

Korporate: (žene razproso): Hvojcem insem
racimo! Gospod Kromi točnik preberite
obtožnico!

Trenok (bere, glas se mu dvie): Speta, plene-
mito Müniberger je obdolžena čarovnje.

Obtožiteljica je Korporate Herberstein, pro-
calkuje v Brestovcu. Obtožene Speta ji z
neke čarovnje omamila Ivana Friderika
Herbersteina, tako, da ji je obglubil zakon
ni se v resnici, vkljub odsveti matere,
z njo tajno poročil. Dole -

Korporate: dovolj! Nej privelijo Speta. Ostali sedimo.
Vsi (sedijo)

Heller in poučevnik (odloži in prevede čez čas Agoto)

Agota (je v v belo, dolgo dolgo oblečena, lose una spuščena; blede ji, gre v tla, ko sede na zatožni klopi.

Margareta (Frencku): Zadržite v rodajim resnič= varjem! (I posebnim neplodom): Pa brez odločanja!

Frenck: (Pukracu) Pisor naj sede svoje mesto!

Pisor (vstoji, se pokloni Margareti in tedaj ob strani glavnice miže, res čas piše.)

Frenck: Prošam vas, Agota pl. Nürnberger, če veste, kdaj ste na zatožni klopi.

Agota: (Kakor da bi se vzdramila; si popravi lasi; gleda v tla): Ne vem,

Frenck: Torej ne veste. Ali znate črasti?

Agota: Ne!

Frenck: Znete koga oprostiti iz čarovništva?

Agota: Nikomur te moči,

Frenck: Ste bili kdaj na Presti' gov' nad trnim

jarkom, kjer se navadno sestajajo čarovnice
v sladkem?

Agate: Nikdar.

Trenok: Ali ste prepeljali s pomočjo hudega
duha kello telocino, ki ima čarovniško moč?

Agate: O tem se nisem sploh niti ne spomnila.

Trenok: Ki ste omenili v tem predstvom gospo
Frana Friderika Herbersteina da je odteloval
svojo bogato gosposko Sofijo iz Furberga
ni ste ga nepravilno neposlušnega napravlili
svojim materi, gosposki Margareti Herberstein
s namencem, da vas povabi?

Agate (vstane, pogleda, da govorijo verjeto na rokah,
s čistim glasom): To predstvo je bila čista,
nedolžna ljubega, ki je vzplamtela v napi-
nih prah, ni ki je od nebeskega stroma
položena v človeško dušo.

Friderik (molč, samo pisarjevo pero s krpico)

Margareta: Gospod Uroni sodnik, čemu prekinjate?

(Otro): Tudi te vendar dolge!

Trenck (z dvignjenim glasom, kakor bi prosil):

Agata pl. Münberger! Opozorjen vas, da priznate
ore, ker drugače moram seči po vašem
nodiču, ki bo našlo prihranje.

Agata (prebledi; dolgo desuro v glavi kot v prizoru):

Ker sem govorila, se resnica. To mi je prica
Bog, ki mi je dal ta čut, da se je krivica,
ker je nasilno. Tudi pa pride morajo na vas.

4 domorani (molči, tamverige razgovor k Agati sedaj)

Margareta: Gospod Trenck, čemu se rojete prelihanje
te? Ščitite z drugim delom. Korda bo to
priznala.

Trenck: (se stese in svoje glave) Ne souo
ta ~~stare~~ se - - - -

Margareta: (ga pogleda otro): Soua bom govorila,
Ne souo ta sločim, se lupšega ima na
voti ta domorica. Ker ni mogle saktiti
sodu toje prepovedane ljubezni, je celo steti,

Ki ga je porodila v glavi, nemole s namenom,
da si pripravi iz njega predstvo, ki ji pome-
ga pobegniti. Zaslusi torej tudi radi tega
smrt s obglavljenjem.

Agata: (z bolečim glasom): Vedolotna sem.

Margareta: Morilla si. Videlo ti ne verjame.

Hotela si odstraniti sledove svojega ravnanja,
a slučaj je hotel, da nisi mogla skriti
mrtvega deteta.

Agata: Bog mi je priča, da mi res. Dete sem
porodila mrtvo.

Margareta: Ne omeščaj svojega imena. Gospod
sodnik postopaj po postavi. Če ne prizna,
ne ovdje z njo!

Trenok: (s trčnim glasom): Priznajte, sicer —

Agata: (dvigne desuro drsila): Bog! Moja duša je
mrtva in mimam mrtvor ne reši.

Trenok: Torej kaj?

Agata: Ker sem rekla, pri tem ostam.

V divorcu: (sa treantek molit, samo trenck soje teck)

Trenck (stara): Heller ne mulciturco a njo!

Heller in poudarila (p'o srobojo)

Agata (plave kroska): Ne gnetim, da bi se me doteknili, vem, da me hočete prisiliti do priznanja. Grščakinja Herberstein, Tega mitke ome ne privoščim, vi, vi hočete moj smrt. Mi resiste več same, Zato pa priznam vse!

Trenck (naglo): Pustite jo, hoče vse priznati.

Agata (stoji med divorcu, druyena k sodniku)

Trenck: Mi priznate, da ste poverili a glodajem?

Agata: Ja, (z namučeno) Ja, on je moj go-
veznik, Odrele sem se Bogu in o svoj lastni
krojo zopisala dušo hudomu duhu. Zato
mi je del tetokred, ki sem ji dala piti
Lomn truderku, da mi je samel čut Gu-
bezi do matre, da je ljubil samo mene.
Vi (se zganijo)

Peruhord: (razburjeno se prime za glavo, se dotrpe):

Ajota, pomislite kaj povrate, Vi ste sučodelni.

Margareta: (beglo): Tako doleč ne ses pravica razgovornika. Nimato pravice na tak način vplivati na otročevé čustva.

V dvoranu: (mesto nemir.)

Margareta: (se dvigne, pogleda nap. po dvoranu; potem): Naddajite s prestavcem, gospod sodnik.

Trenck: Kje ste se sesteli s slodekom?

Ajota: Na Peski pou - nad črno juno.

Vse copunce smo se seste na mledo sobito puerer. He-he! Slodek je prišel v podob. obleke mledenice s dolgimi lasmi; na glavi: je imel zelen klobuk s velikim rdečim peresom; na nogah je nosil skompe z ostrigami, ravnel se je v črni plašč, ki je bil rdečej krvavodeč.

Trenck: Kdaj ste prišla na to mesto, kjer se vendor krožejo pote ter hodijo ljudoje

tam mimo,

Agata (prižveduje s srčkom): Kela sem burklye
s katerimi je della postavljena piskre v peci,
jih namočala s maslom naprovljenim iz
mase mlih nekrocenth otok in ponešam
s belim jajca črne kure, ki pa ni mogla
svoliti. Burklye so dobile perje in dolgovala
sem se sloni okna, ter pletela čez fozolne
in bile s tremetli na vsem lobu.

Margareta: Vidite, to je najlepši dokaz, da je
roje dete porodi tega umota, da bi iz
njega napravila maslo, da bi mogla po-
bepriti. To me se bolj potjuje s mojem
sklepom, da vzdržujem obtožbo porodi detomora.

Genall: Kaj ste počeli na Preski gori?

Agata: Zlodej je nisl več mladik spremle-
valer, ki so piskali na piskolke, ter udarjali
na boben. Vrag je plesal z nami, da nikomur
čutile tal. Ko smo bile utrujene, smo se

vsedle po tvari in pile vino, ki smo jo
prijeli iz brastovskih kleti. Prijezli so
pri kozli na raričem vozu po gozdu na
lule.

Fernhard (zaključek): To ni mogoče. Pomet se ji je
povračila. Ne mimate ji, saj ne ve, kaj povi-
pi.

Margarete: Ni res, Popolnoma se zavede tega,
kar govori.

Trenck: Kako znamenje vam je dal sledeč?

Agate: Tega ne vem.

Margarete: Krvnik popelj, če ima znamenje.

Holler (se ji približa): Tukaj je znamenje, črna
pila na tihniku.

Margarete (zaključek): Nič več ji ne pomaga,
tu je jasn dokaz. Kaj ji z detonomom? Bos to je?

Agate: Povedala sem že, da tega glavnemu ni smu zbirati.

Fernhard: Kropčica gova, morate da to nežno bteje
ni eno zno stoniti. To ksen glavnemu.

Karpereta: Gospod Peruhorol! Vi ste vender
moj podložnik in tristi sodnik. Ne dajte
se nikor delati meni očeta!

Trenak: Agata Nürnberger, slišali ste obtožbo,
odgovorite nato!

Peruhorol: Agata, če ste nedolžna, nikor ne priznajte.

Karpereta: Gospod Peruhorol, povedalo sem vam
že vender, — če ne prizna, jo čaka trlica.

Agata: (se strase po vsem telesu): Ja, monika
sem, ker tako hoče gospodkinja. Taj vem, da
sem že sojena.

Karpereta: (ostane in poploda zuegovalec po vrh)
Ste videli? Vse je priznalo. Gospod sodnik
stori ji zdaj prelo se sodbo.

Trenak: (odpre debelo knjigo in bere): Prisodniti
ničjo dolžnost in pravico, da se njeno o
krivdi obdolžuje.

Agata: (se približa mizi in se zopled v Trenako)
Trenak (se strase): Agata pl. Nürnberger, vprašam

vas se enkrat, ali se priznate krivine vse
tega, česar vas ji presodilne obdolžile?
Agata (med glasovnim shtenjem skloni glavo
in se zgrudi nezvesta na tla)

Margareta: Dobro ipso svojdo vlogo, da ž bi
zmožila podurka ter prave in prisedurke,
jocē in tuli. Škoda ne bo pomagalo. Priznala
je vse, sodbe zahtevam.

Peruhord (skoči k Agati in ji pomaga na noge;
noti!): Mogoča gospa, mislim, da simeu sedaj
srečati zgovor.

Margareta: Ves čas ste mogli obravnavo. Mislim
da ste vse povedali, kar morete. Obsoadbo
zahtevam.

Haller (stopi k Agati in jo odvede)

Trenak: Prisedurki! Prečitel sem vam
paragraf o vaši dolžnosti. Po vesti se
izgizto ali je kriva ali ne?

4 dvorani (molk; časa molka)

Korpanets (stopi in otro gleda v prisedruke)

Prisedruki (čez čas, počasi; glasno izpolzajo eden za drugim): Krive!

Trenalk: (bere nekaj časa iz knjige; nato)

Pankrac, daj znamenje!

Pankrac (odide [izetoh] na dolgo in nato pozvni)

Haller (privede Apoto)

Trenalk (se dvigne, tresе se; s razklevnim glasom bere obrodbo): Reželske sodnije gospodarske
brastovne obroke Apoto pl. Nürnbergger radi
copruje in detrmone ne suvit z obglede
Truplo se ime potem serpsoti. († padežim,
vedno trājim glasom): Na dan sv. Lucije v
letu Gospodovem 1599 na gradu Brastovcu.
(se zglede v pergament in se spusti na tla)

Apoto: p' poslušala mirne, sede na obtožno klopo.

Korpanets (ji pogleda z zadovoljstvom in odide,

in (odhaja))

Trenalk (ko odhaja): Pankrac, privedi v

doznanu gospoda Štefana Peetana, v ktorého
od svetého Ruperta.

Perikles: Dobro, dobro. Vredni, vse v naj-
božšiem redu.

V dvorani (Agata sedi na zlatoznii klopi,
Kronika in pomocnik v kotu).

Putan (vstoji, pre k Agatu, sede rovnou
nje in jo potvrdi po glasu): Revidra,
nikar ne bodi preveč žalostna.

Agata: (se zbleda v malom nesmelom vau)

Putan (pokleje Kroniku, naj se odsťeni Agatu):

Potložil se, saj nem, da verujes v nebesa.

Agata: Gospod, vi veste, da verujem. Če ne
bi, ne bi mogla potipeti vseh krivô, ki
so jih stôli na mui.

Putan: Agata! Nekej ti bom povedal. Če bi
bila vesela, bi se prestôila te novice, Zôly
se je ne bo. Trôj oš je mui.

Agata: (se veselo zasmeje)! Hvala Bogu!

Kuču se snideva. Gospod, di veste, če
je Friderik res mrtel?

Putan: Tega ne vem, če je, ga bo našla
v nebesih.

Agata: Oh, kako se veselim tega svidenja.
Ho misva snela biti na reulpi zdru-
žene in v sreči, pa bova v nebesih.

Putan: Agata, vem, da si hle vedno dobra,
pa vendar, ali mi misa morda kaj povedati?

Agata: (premišlje): Lano to, da, da-odpustim
vsem - vse.

Putan: Vedel sem, da jim bo odpustila.

Strast jih je zalepila. Boš molila za nje?

Agata: Bom. Tudi se res, se vse bom molila.

Putan: (vzame iz žepa kržec): Hani, to znamenje
topljenja, z njim poučij v nebeso. Saj si mnogo
trpela.

Agata: Bog vam poplačaj: (Kane krž in ga poljubi)
Morgana (podiže): Gospod Putan, mislim.

da se lahko končate.

Puton: Seveda. Sploh bi me ne bilo treba

(Agoti): Ž Bogom, dete! Pozdravi poznače neberične.

Agota: (se je oklene in joče): Ž Bogom.

Puton (odide)

Kronik, Pomocnica, Punkra (vstopijo)

Punkra (vzame križ)

Kronik (mu)

Pomocnica (pridruži Agoto)

Kri (vstopijo)

Margareta (globoko): No, Agota, Fridenke, pozdravi!
vi! He-he!

Agota: (mirno, visoko vzrovnano): Odpustim
vam in vam tem, kar ne veste, kaj delate.

Kri (odideta)

Ed zmagaj! Grojski zvonovi zvene mrtvo.

Rog tuli. (Križice sune in joče)

Margareta: (je stopila k oknu): Oh, komaj čakam,
da zgledeam plačune, ki objamejo telo te presimice.

Tereza (otopi ouchuje, ji ne opori): Kaj
Bož, kaj sem sto naredel. Njo, ki sem
jo ljubil sem spravil na gredo (Jože
ni pada, da se zorne).

Margareta (skoči k njemu): No, no! Ne smeri
se kot mladi fantek v prvi ljubezni
trenak: (proti njej): ki, vi ste —
od zručaj: (Kuk)

Margareta: Kaj je to? (skoči k njemu)
od zručaj (močan glas): Ne pustite, telo pripade
sem ljubi.

Božgriec: Tako je. Svrt grofici, svrt grofici!
Margareta (se se hujše rogburi): Kaj se je
zgodilo. Trenak, pojdite pogledat!

Trenak: Ne preu. Ljubije so rogburjeni.

Margareta: Božgriec! Kaj je to? Hrup
vedno bolj norošč? Zatoj ne sojžgob?
od zručaj (Koraki se blizajo, v sloji kuk)
Pentec, Blaz, Heller, pomočnika (prideje)

Heller : Gospa, župnik ne da trupe razpasti.

Grob kopčajo in jo hitro pokopati.

Margareta : To moreto vendar prepričati.

Heller : Ni mogoče. Čela množica ljudi je
njejor steni.

Margareta : (brez moči) : Potem. —

Od zvonov (župnikov glas) : "Miserere mei deus..."

(Zvonovi od fore v fr. Lenarta)

Ksi (onemir se lup; istočasno)

— R A V C S A —

Isto dejanje

Provizor: Iba na gradu Hrostoncu

Oseba: Blaž, Klara, Karyeta, Trenc, Fridenč,

Čas: Včeraj

Blaž: (sedi na koncu mize in kadi pipo): Klara!

Klara: (leže na mizi): Kaj se zopet hočeš?

Blaž (se smeji): Nič. Potegam si eno to

Klara (se nasmehne): Ti, me boš še kliral, pa se ne boš oglasil.

Blaž (zasmeje): Nič me budi huda stare!

Klara: Tje si pa sinoči bil, da sedaj sehaš, na široko, kakor, da bi me hotel pojesti.

Blaž: Laj bi te, če bi te mogoč manj bilo. Aš pa nimam prave reke, da poto seham, ker mi sem spal. Pravno morate bo res: predolgo sem ležal.

Klara: O, ti. leumhar! Zde je to pre dobro,
odkor ni onega Tremala več.

Blaz: Hodiš, Klara, ravnato sem ti. hotel
povedati. Zde je se spomnim. Tudi sem
ga videl, doli me pritu od one Agate.

Klara: Res? Kanda lešes.

Blaz: Hudičje! Kaj bi se risel od tega, da
bi se legel?

Klara: To je res? Kakšen je to solaj?

Blaz: Bolj sihi, neobut, ni slobo oblečen, Bog
ve, kod se potepa.

Klara: Tu je pa bil takšen gospod!

Blaz: Ti ne veš, kako je se spreobrnul. Ko
tisto Agate je risel pod, pa je se sam obsodil
na smrt.

Klara: Sem slizala. Ona je bila se procvana
a gospodov Frederikom.

Blaz: Miso gospa mo ne ve, kje je njen sin,
jaz pa vem.

Ilora: Beži no, kako brō t. vedel,

Blaz: Kem, cē' recēm, gospod vikor so mi povedali. Ali ti misliš, se ne more!

Pri patih jē... —

Ilora: To ti pa ne verjamam, cē se tudi na glavo postavio. Ta je bosa. Ali ti ložcō, ali so te pa gospod vikor. —

Blaz: Pri mojdunaj Ilora, di si ti, sita. Ja, da bi' legel? Le mikdor mineu. Le bi' gospod vikor konu tako za šolo pedli? —

Ilora: Tako bo najbrž. Neummi' bi' bili' gospod Fuderick, cē bi' šli' k petrom samu radi te Agate. No, lepa je sē bila, drugega pa ni bilo nič posebnega pri njej.

Blaz: Ti, Ilora, jaz se mislim drugačē. Radi Gubzui bolika šlovell sē suvit stori. Cē so šli' gospod Fuderick radi Agatine suviti. K petrom, ni nič sū drugega. Jaz grem tudi, cē me ti. nečō. —

Ilora: Kor pojdi, kor gisti. Tebe sē vzeti. ne bodo hoteli, pa brō rad mozej prišel.

Blaz: Saj to sam vem, zato je pa škoda zastonjskega poto,

Gova šla poji k župniku, da naji svezjo.

klara: K kolikšnemu župniku, se ga po rimam?

Oni gospod Morens so morali bežati, ker je gospa
tako zahtevala. Ljudje so pravili, da je bil protestant,
Blaž: Se bojiš, da ga ni več, Fisti. naji ne bi bil prav zgorl.
od zunaj (Koraki)

klara: Beži, Blaž, gospa pride.

Blaž (skoci z miže): Kuda jo že zopet stesi.

Margareta: (na odlično, govori s pislojovim glasom):

klara, kje je moj rožni venec? Dej ga no sem!

klara: Teloj, milostljiva gospa (gre ponj)

Blaž (se neopozan izjubi)

klara (prinese): Tukaj je.

Margareta: (sede v naslonjcu in začne poltiko moliti)

klara: (lika dolje)

Zunaj (fantje na vasi pojo kako veselo)

Margareta: (mestuje uho): Kdo pa kriči zunaj?

klara: Nič ne kriči. Fantje pojejo na vasi.

Margareta: Ti neliši prav, Meni se le zdi, da je

Alora: Mi, me. Hoj me slišite, da poje naš lilpeščer!
(Vzame kup perila in hvče odide)

Margareta: Alora, upihni luc!

Alora: (upihne in gre)

Margareta: (moli polglasno nekaj časa, ~~zatisne~~ postopaj
vedno tišja, naenkrat sgruni; Margareta skoci
pokoncu): Bežite, pustite me, grdo potest, kaj
silite k meni (Zunaj: se hupe zagradi in se zbledi,
Margareta me teče od steha): Dušovi, ki vodite
tu po gradu, — x bežite od mene! Ha, zobje to
poznam, ti si, ki hodiš k meni — Bežite — ah,
zgini, ne morem gledati tvoje obraze, kako
si blede upolla in kješ mi soji beli vrt
in široka rana zve, in rje teče kri; Mrti
dete moj's na polah, ter pa prozornici in ključ:
Glej, tvoje kri, ti si ga umorila, pa mene
dolžis — prokleta bodi, iz mračnave si to
storila. Ha, beži, prekazen. Kri teče — kri, ne
morem je videti one glave, ki leži na tleh,

stlačeno me gledajo mirajoče oči, proč, proč od
tod! (Gustavkinja beži v drugi kot, zgrabi stol in
ga drži v rokah): Kaj se dogaja tam iz onega
kote? —, črne postelje me gleda, vedno večja
in večje postaja. Rdeče oči me stlačeno
gledajo, — proč, proč, zginí, kaj si čes-tulkej?!
Ah, sedaj stegujes roke proti meni, mami,
pravice do mene, a ti se zavračaš v rojso,
„Mojá si mami, dan obročina je prišel —
glej jo, krvavo glavo, ti si jo dele odsekati,
sedaj si v mojih rokah. He, zolaj te poznam,
vrag si! — He držiš me, vlečeš naprej,
izpusti! (Vzje stol in se skuje za ustoyčje)
stareu prou in blisk; Margareta skoči pokoncu,
posluhne).

Trenoki: (smeje z grobe haptinepe): Moj Bog, kako
tipim, Agata, odpusti.

Margareta: (sebi): Kolo klavir Agata? Čepu glas je
to?

kloro: (pred vstui): Milostjivo so vstui!

Triderik: (kot francoskan vstop)

Margareto: Jezus. Pusti me slodej -- o! / (pade)

Ed gung (Istoceno grob, blisk in steb.)

Triderik: (ostumi, pollekuc ob ryo, posluhne k upj,
ostumi, tej kos): Mrtve, Nisem se prisel meste:
vot, temveč odpustit, (Proseč); Requiem
aeternam, dona eis Domine, in verna
luc naj jim vseh.

Ed gung (Istoceno blisk in..)

== ZA VETA ==

== KONC ==

Moritz, dne 18. novembra 1933. (Kramberger Ziden)

Tues Petrus.

Glasor

